

EL DAVANTAL DE PERE CALDERS

No sé si és per culpa de la crisi que ens anuncien amb tanta prolixitat, però el cas és que, aquest any, no es convoca el premi Víctor Català de contes. Fa tristesa...

Tan desvalgut, amb una dotació tan escassa, el Víctor Català ha estat des dels seus inicis la Ventafocs de la Nit de Santa Llúcia, qui sap si víctima d'un partit pres que el conte, a més de no ésser *comercial*, és un gènere menor. El pretext de la crisi queda molt davaluat per la circumstància que, precisament en aquest any 1992, l'assignació del premi Planeta de novel·la ha estat elevada fins a la xifra de cinquanta milions de pessetes. És clar que es tracta de dos mons, el de les lletres catalanes i el de la literatura en castellà, però inclina a reflexionar-hi pel fet de tractar-se de dos premis convocats a Barcelona. A més, a desgrat de les diferències en la grandària de les àrees de difusió, el contrast entre un guardó que es torna multimilionari i un altre que s'eclipsa deprimeix l'ànim.

Els patrocinadors del Víctor Català adueixen que busquen algú (potser això que ara en diuen un espònsor?) disposat a mostrar-se munificent. Home! Mentre fan els passos pertinents, hauria estat bé d'evitar el mal efecte que causa una suspensió, per molt que s'adorni amb paraules de lloança sobre la trajectòria del Víctor Català. I també hauria quedat més correcte avisar-ho amb temps: hi ha hagut escriptors que han treballat durant molts mesos, amb la il·lusió de presentar els seus originals al premi i que, en el moment de lliurar els textos, els han fet saber que enguany no hi havia convocatòria per a reculls de contes.

S'ha intentat d'atenuar la mala notícia explicant que no tan sols existeix el propòsit d'augmentar l'import dels diners, sinó que hi ha la voluntat d'aconseguir més ressonància, un reconeixement més gran per als llibres de narrativa breu i els seus autors. Potser sí.

A
reveure?

Pere Calders

però el procediment es presta a la confusió i als dubtes. És inevitable de recordar la fama de gènere menor atribuïda al conte, quan sembla evident que no hi ha gèneres la qualitat dels quals vingui determinada per la seva extensió. Un cap gros no és necessàriament senyal d'una intel·ligència superior. A vegades és ben bé el contrari. Amb els llibres, ocorre que un nombre més gran de ratlles o de pàgines no garanteixen, elles soles, la bondat del material de lectura. És d'una obvietat tan gran que fins i tot fa una mica de vergonya de referir-s'hi, però és una de les febleses humanes simbolitzades per l'esperit del pagerol que, preu per preu, es compra les

sabates un parell o tres de números més grans de les que ell calça, pensant-se que hi fa un bon negoci. Reconec que és un exemple matusser, però il·lustratiu d'aspectes més o menys recòndits de la naturalesa humana.

En països que no es distingeixen pel seu amor a la lletra impresa, és tòpica l'existència de compradors de llibres que guarden, però que no llegeixen. Es deixen endur per allò que senten dir, per les mareas de la moda, que vaiveregen d'un gènere a l'altre amb una frivolitat que a vegades determina substanciosos moviments editorials, amb bones entrades de caixa.

El conte, entre nosaltres, no ha estat mai de moda. És per això, suposo, que deu costar de trobar-l'hi espònsors. És pràcticament segur que cap llibre de contes no lluirà mai una faixa amb l'anunci de refrescos de cola, o solapes cantant excel·lències de pastes per a sopes.

Tanmateix, el conte ha estat una eina molt eficaç tan bon punt hem aconseguit l'ensenyament del nostre idioma a tots els nivells. Hauria estat bé, dic jo, que s'hagués pogut evitar l'absència —desitgem que episòdica— del Víctor Català. Un ajut institucional, mentre s'espera l'aparició de mecenes privats, semblaria oportú i ben justificat.

ESPINOSA